

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dien et non Droit.

De Maat verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is f 5.00; voor de buitenlandsen franko p.p. f 6.00.

DONDERDAG 6 MEI.

Advertentien van zes regels en daar beneden worden tegen f 1.00 geplaatst, meer dan zes regels tegen f 1.25. Voor alle advertentien wordt betaald voor een week. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 5 Mei.

Gisteren heeft de Tweede Kamer aangenomen het voorstel der Regering om, middelerwijl er onderhandeld wordt, de Maatschappij van Weldadigheid, haar door eene bijdrage van staatswege tijdelijk in stand te houden. Daarbij is door den minister van Binnenlandsche Zaken duidelijk op den voorgrond gezet, dat de goedkeuring, aan dit voorstel te geven, zoowel de leden der Kamer als de Regering volkomen, vrij laat ten aanzien der voorstellen, die later tot definitieve regeling der financiële verwickelingen zullen worden gedaan. Desniettegenstaande bevond zich de Kamer in eene niet geringe moeilijkheid. Want hoe men de zaak ook opneemt, nu de Staat begonnen is met de Maatschappij, al zij 't dan ook slecht tijdelijk, in stand te houden, nu heeft men een eersten stap gezet, die ver leiden kan.

Waarom? Omdat men begrepen heeft, dat het onmogelijk was 10,000 bedelaars over het land te verspreiden. Deze bezwaren, die tot de aanneming van dit eerste voorstel geleid heeft, zal altijd bij alle volgende voorstellen van kracht blijven. En heeft men 't nu niet van zich kunnen verkrijgen, om de Maatschappij aan haar lot over te laten; men zal dat evenmin naderhand kunnen doen.

Wij laken 't niet; maar wij prijzen 't evenmin. De Maatschappij nu zij daar eenmaal ligt, is een kwade post, even bezwaarlijk aan te houden als op te ruimen.

Er zijn er, die 't zich voorstellen dat eene andere organisatie eene betere uitkomst zal leveren. Die zich daarmee vleijen zijn goedgelovige leden, die zich knollen voor ciroenen laten in de hand stoppen. De Maatschappij bestaat vijftig jaren, heeft schromelijk veel geld verslonden, heeft allerlei hervormingen ondergaan, en knappe staatsleden aan 't hoofd gehad, is gesteund geworden door al de staatswijsheid, die in Nederland is bij elkaar te garen; maar wie er bestuurde, wie er raad gaf, wat er ook veranderd, afgebroken, opgebouwd, hervormd en verbeterd werd, altijd is dit de eenige slotsom geweest van alle operatiën, dat de Maatschappij kwade zaken maakte, en van kwaad tot erger yerviel. Men is nu den cirkel der proefnemingen rond geweest, en niet ligtelijk zal men nog iets nieuws weten aan te vangen. Altijd zal de nieuwe financiële combinatie de toevlugt moeten nemen tot de oude; reeds herhaaldelijk onbekwaam geblekene hulpmiddelen.

Wat mag toch de oorsake zijn van dien voortdurenden tegenspoed, waartegen de Maatschappij worstelt? Een tegenspoed niet te verachten, als men ziet welke krachten der Maatschappij ten dienste hebben gestaan. Geld is er in overvloed aangebracht. Tegenkating is er van niemand gekomen. Intendeel, al wat invloed, aanzien en magt in Nederland bestond, de handen ongestrekt om te helpen. De Maatschappij heeft alle mogelijke hulp verzocht. En ten slotte hebben onze filantropen daaraan al hunne wijsheid ten koste gelegd. En dat alles heeft voortgebracht, ontevredenheid bij de koloniale bevolking, waarvan niet weinigen brandbrieven schrijven om uit de kolonie in de gevangenis te worden overgeplaatst; ontevredenheid bij de hogere en lagere direktie; ontevredenheid bij de gildschieders; ontevredenheid bij den Staat; ontevredenheid alom, en ten naastenbij een algemeen *sauve qui peut*. Is dat niet wonder en ontferklaarbaar?

Als wij ons mogen verstouten, daaronter van onze zijde naar eene verklaring te zoeken; dan zouden wij wellicht het vermoeden vinden, dat er in de Maatschappij te veel filantropie en te weinig Christelijke liefde is. Met andere woorden, er is in de gansche inrigting van de Maatschappij natuurlijke menschenliefde in overvloed; maar van die Christelijke menschenliefde, die niet alleen geeft door raad en geld, maar ook zich-zelve opoffert, ontbreekt wij in de Maatschappij weinige sporen.

Wie een voorbeeld zien wil, wat verschil er is tusschen filantropie en Christelijke liefde, die lette onder anderen, op een voorbeeld in de verte te nemen, op den H. Vincentius, die wonderen verrigt heeft in

stichtingen, die sedert lange nog bestaan en bloeijen, en wat meer is, die zich steeds vernieuwden.

De Maatschappij, op het filantropiesch beginsel gebouwd, doet wat zij kan, maar doet niet meer, noch kan meer. Maar men laat niet meer uit een beginsel, dan er in zit. En alzoo levert de geschiedenis van de Maatschappij van Weldadigheid een maatstaf tot beoordeeling van het stichtingsvermogen, waarover de filantropie beschikt.

In de tweede plaats heeft de Kamer met algemeene stemmen aan den minister van Financiën verlof gegeven om nogmaals eene som van 12 miljoen te amortizeeren. Wij hebben daarop van daag niet terug te komen. In de Kamer heeft niemand de zaak besproken. Het woord is alleen gevoerd door den heer van Nispen, die namens zijne medestanders, welke met hem een voorstel hadden gedaan tot afschaffing van den accijns op het geslagt, eene opheldering had te geven. Zij zien voorshands van hun voorstel af, om de Regering vrij te laten in de beraming harer financiële plannen. Dat is verstandig. Men mogt de nieuwe Regering niet bezwaard laten met een dergelijk voorstel. Men behoort haar de handen vrij te geven, opdat zij ongehinderd hare inzichten moge uitwerken. Wij geven hier in korte woorden weer, wat de heer van Nispen verklaard, en de minister van Financiën daarop geantwoord heeft.

De heer van Nispen moet namens de voorstellers tot afschaffing van den accijns op het geslagt, eenige opmerkingen maken in verband met de mem. v. beantw. Hun voorstel was gericht op de vermindering van de belasting op den druk der belasting zelve, zoowel als de ongrondwettige wijze van heffing. De voorstellers wenschen der Regering tijd te laten om te overwegen welke financiële voorstellen zij zal meenen te moeten doen; maar zij hadden gewenscht eenige meerdere inlichtingen te bekomen nopens de voornemens der Regering en zij wenschen die nog; vooral ook over de vraag: of zij bereid is de onbillijkste wijze van heffing ten spoedigste uit den weg te ruimen.

De minister van Financiën kan maar gedeeltelijk aan het verzoek van den vorigen spreker voldoen. Hij kan op dit oogenblik de zienswijze der Regering nopens het belastingstelsel niet mededeelen; voor zich-zelven heeft hij wel een bepaald plan, maar dit vordert onderzoek en hij heeft nog geen tijd gehad zijne ambtgenooten daarover te raadplegen, veel min om daaromtrent een voorstel te doen. Wat nu zijne eigene denkbeelden betreft, hij heeft zoo min als de heer van Nispen, het oog gesloten over de gebrekkige wijze van heffing van den bedoelden accijns; hij erkent dat daarin verandering moet komen. In het algemeen kan hij nopens de belastingen mededeelen, dat de verandering, door de vorige Regering daarin gebracht, namelijk de afschaffing van den accijns op het gemeel, door hem is afgekeurd, en dat hij zimmer het ongunstig oordeel verbergen kan over de gemeentebelastingen; hij wil echter niet bevestigd betoond in het volgen van dien maatregel. Hij meent dat men in 1855 in eens veel te ver is gegaan; maar dit is een *fait accompli*. Het groote bezwaar in het belastingstelsel is z. i. het verband tusschen den accijns der gemeenten, en het Rijk. Hij zou in eene betere regeling daarvan de verbetering in het belastingstelsel wenschen te zoeken; hoëver dit echter kan geschieden, is nu nog niet te beslissen. Daarvoor moeten bouwstoffen verzameld worden en daarbij komt ook in aanmerking den accijns op het geslagt. Of het nu zaak is om, hangende dit onderzoek, groote verandering in de heffing van het geslagt te brengen, betwijfelt hij. Er bestaan meer ongelijkmatigheden ook in andere belastingen. Hij vleit zich, dat de zaak der belastingverbetering binnen een zeer kort tijdsbestek zal kunnen tot stand komen en verzekert dat daarbij ook de wijze van heffing van het geslagt in aanmerking zal komen. Hij neemt tevens deze gelegenheid waar om een misverstand weg te nemen, dat men hem wel heeft willen toedichten. Men heeft dikwens gesproken over het belastingstelsel en over zijne grondslagen. Hij moet nu verklaren, dat hij niet voornemens is een nieuw belastingstelsel in

overweging te nemen, want dit zou op een geheel anderen grondslag moeten gevestigd zijn. Hij acht daartoe den tijd nog niet gekomen. Hij moet er nog bij roepen, dat als men bedenkt, dat hij, van een inkomstenbelasting of iets van dien aard gestemd is, men zich zeer vergist. Hij wenscht die veranderingen in het belastingstelsel te brengen, welke noodig zijn om een beter verband tusschen de gemeente- en rijksbelastingen te brengen. Hij heeft daarbij te letten op de eischen van den tegenwoordigen tijd en op de behoeften der schatkist, ook met het oog op eene andere behoefte des tijds, namelijk de spoorwegen. Hij heeft verder tot beginsel aangenomen, dat er geen beter middel tot verbetering der belastingen is, dan vermindering van het bedrag en vereenvoudiging in de wijze van heffing.

De heer van Nispen komt nogmaals terug op de bezwaren over de tarieven tot heffing van den accijns op het geslagt en het verschil in het bedrag der belasting. Hij vraagt, of er niet tusschentijds maatregelen daaromtrent kunnen genomen worden. Wat de algemeene plannen der Regering betreft, nopens het belastingstelsel, hij begrijpt dat deze nog niet rijp zijn en zal dus op eene mededeeling daarvan niet aandringen.

De minister van Financiën erkent, dat bij de heffing van den accijns op het geslagt ongelijkmatigheid plaats heeft, maar hij wil slechts tijd hebben om te overwegen of die belasting behoeft behouden te blijven; en zoo ja, dan erkent hij, dat zij verbeterd moet worden. Het ontwerp wordt hierna met algemeene stemmen aangenomen.

Het ontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrotingen voor 1857 en 1858, strekkende tot het verlenen van onderstand aan de gemeente Haarlemmermeer, heeft in de afdeelingen der Tweede Kamer aanleiding gegeven tot verschillende beschouwingen en bedenkingen. Deze beschouwingen komen op de volgende neder: 1º. dat verschillende leden liever hadden gezien, dat de Regering in stede van dit ontwerp aan te bieden, eene nieuwe poging hadde gewaagd om de Tweede Kamer te overtuigen van het regtmatige en billijke van de door haar verworpen voordragt; 2º. dat andere leden zich, vooral na de mistaking van het vorig ontwerp met deze voordragt vereenigen; 3º. dat algemeen afgekeurd werd het gevoelen van enkele leden, die vroegen, of de moeilijkheid niet had kunnen worden afgesneden door het toekennen van een subsidie uit het XIIe hoofdstuk der Staatsbegroting; 4º. dat andere leden van oordeel waren, dat de gemeente Haarlemmermeer, ter bestrijding van de vele kosten harer vestiging, met voeg eene leening kon aangaan. — De Regering heeft deze verschillende aanmerkingen beantwoord en verklaard, dat het verslag haar versterkt heeft in de meening, dat het in den tegenwoordigen stand van zaken aan de gemeente Haarlemmermeer te verleen.

Bij het onderzoek in de afdeelingen der Tweede Kamer van het wetsontwerp tot afstaan van rijksgrond aan den polder Haarlemmermeer is vrij algemeen de aanmerking gemaakt, dat dit ontwerp en de daartoe behoordende akte, wat den vorm betreft, een er ander te wenschen overlaten. De minister van Financiën is in zijne mem. van beantw. daaraan te gemoet gekomen en heeft een ander kontrakt doen opmaken, waaraan de gemaakte aanmerkingen is voldaan.

De commissie van Financiën uit den Haerlemschen Gemeenteraad, aan wie in de raadszitting van 28 Nov. II. de uitnodiging was gedaan om ten raad te dienen van berigt en advies over hetgeen verbehoort gedaan te worden om de gewone ontvangsten der gemeente met hare gewone uitgaven in overeenstemming te brengen, heeft als konkluzie van haar rapport voorgesteld:

1º. De belasting op de boter te brengen van vijf op tien cent het pond.
2º. N° 2 van het tarief voor het havengeld, voor

komende in het besluit van 23 Junij 1856 te wijzen als volgt:

- Zeeschepen of vaartuigen:
- metende 300 ton en daarbeneden per gem. ton f 0.15.
 - 301 " tot 500 ton " " " - 0.20.
 - 501 " en daarboven " " " - 0.30.
- 3°. Te heffen eene belasting op gas, ten bedrage van f 1 de 1000 kub. voeten steenkoolgas.
- 4°. Te heffen eene belasting op wijn, ook kunstwijn, ten bedrage van f 10 het vat of de 100 kannen.
- 5°. Te heffen eene belasting op hooi en stroo, ten bedrage van f 3 de 1000 pond hooi en f 1,50 de 1000 pond stroo.
- 6°. Te heffen eene belasting op het gebruik van openbare gemeentewerken en bezittingen tot een bedrag van f 10,000; en eindelijk, hoewel dit niet zoo geheel en al uit het mandaat der kommissie kan worden afgeleid, stelt zij nog voor:

7°. Eene teening aan te gaan van achtereenvolgens twee miljoen gulden, tot bestrijding der kosten voor het uitvoeren van werken van buitengewonen aard.

Eene andere speciale kommissie uit den Raad, en bestaande uit de heeren Pincus, Botz, v. d. Hoop, de Bruyn en van Reesema, die in der tijd werd ingesteld ter zake van het Israëlitisch armbestuur, heeft insgelijks rapport uitgebragt. Na een gedetailleerde omschrijving van haar mandaat, zegt de kommissie daarin, dat zij in de alleeerste plaats heeft onderzocht, wat er met het oog op de godsdienstige bezwaren der Israëlitische voor eene eventuele ondersteuning van gemeentewege der niet door de kerkelijke liefdadigheid der Israëlitische armen zou moeten worden geregeld. Ten einde eene zoo veel mogelijk naauwkeurige opgave dier godsdienstige bezwaren te verkrijgen, heeft de kommissie zich gewend tot het Israëlitisch armbestuur, als een bevoegd orgaan der Israëlitische. Volgens het van dat armbestuur bekomen schriftelijke antwoord, gelden de bezwaren der Israëlitische, voornamelijk 1°. het onderwijs; 2°. de ziekenverpleging; 3°. de behandeling der Israëlitische oude lieden, en 4°. de paaschbroodbedeeling. De kommissie is eenparig van oordeel geworden, dat eene voldoening aan het meerendeel dier bezwaren eensdeels praktisch schier ondoenlijk, anderdeels al te bezwarend voor de gemeentelijke financien en eindelijk welk het in enkele opzichten strijdig met het gemeene recht zou zijn, en gevolglijk spreekt de kommissie het als hare overtuiging uit, dat de regeling der ondersteuning der Israëlitische armen van gemeentewege door die bezwaren onmogelijk wordt. Aan de andere zijde houdt de kommissie zich echter overtuigd, dat den Raad niets aangener zou zijn, dan door een doeltreffend middel het subsidie-stelsel en de daaraan onvermijdelijk klevende moeilijkheden verwijderd te zien, en uit dien hoofde stelt de kommissie den Raad voor, tot wegruiming der bestaande bezwaren en tot definitieve regeling dezer zaak, op den voet van art. 2 lit. d en art. 5 der armenwet, een gemengd armbestuur op te rigten, in welks regeling door de burgerlijke overheid dezer gemeente en van wege de kerkelijke gemeente der Nederlandsche Israëlitische hier ter plaatse, gezamenlijk zou worden voorzien.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn aangenomen de ontwerpen tot ondersteuning der gemeente Haarlemmermeer met 27 tegen 21 stemmen, en tot den verkoop van rijksground aan den polder Haarlemmermeer, met algemeene stemmen. De generaal van Meurs verdedigde de begroting van Oorlog. De heer Dullert heeft den minister van Binnenlandsche Zaken ginterpelleerd over het verslag der vergadering van de Nederlandsch-Hannoversche Spoorwegmaatschappij. De minister heeft geantwoord, dat dit verslag niet volkomen juist was.

Bij de verkiezing gisteren te 'sGravenhage gehouden van een lid der Tweede Kamer, hebben de heeren Metman 530, Delprat 367 en Schiffer 177 stemmen van de 1086 geldige stemmen verkregen. Er zal dus herstemd moeten worden tusschen de hh. Metman en Delprat.

Z. M. heeft, bij besluit van 14 April n°. 63, goedgevonden, vrijstelling van zegel- en registratie rechten te verleenen voor de afschriften van goed- en zedelijk gedrag, ingevolge art. 21 der onderwijswet af te geven aan hen, die tot hoofd- of hulponderwijzer wenschen te worden benoemd; mits uit het getuigschrift de bestemming daarvan blijke en op het stuk worde aangetekend: vrij van zegel en het recht van registratie, ingevolge Kon. besluit van 14 April 1858, n°. 62.

Men schrijft uit Amersfoort, dd. 3 Mei: De kommissie tot het ontwerpen van een plan tot een vast kamp, bestaande uit den luit. kolonel von Motz en den kapitein Enderlein, beide van den generalen staf, benevens den kapitein-ingenieur Prince van de genie, heeft zich heden morgen alhier vereenigd en bij Z. M. Excellentie den luit. generaal baron Nepveu verzoegd, waarna is voormelde kommissie naar Mülhagen vertrokken, om door Z. M. den Koning in het be-

lang van het lager, reeds voorge-uitgestrekt heidegronden voor een vast kamp in huipacht zijn genomen, die door Hoogv. denzelfden aan het ministerie van Oorlog tot beoefening zijn aangestaan.

Eergisteren werd in het Odeon eene algemeene vergadering van de nederlandsch-hannoversche spoorwegmaatschappij gehouden, onder voorzitterschap van den heer baron van Heeckeren van Wassenaer. Een groot aantal personen, ook uit de provinciën expresselijk overgekomen, woonde deze vergadering bij. Door den voorzitter werd een verslag gegeven waaruit bleek, dat men wel vele bezwaren had overwonnen, maar dat de regeling der aansluiting, nog niet geheel was verkregen, ofschoon dat dit nadeel meerendeels vergoed is door de toezeggingen aan den koncessionaris van de zijde van de nederlandsche en hannoversche regeringen.

Z. M. heeft goedgekeurd de benoeming van H. C. Schuyt van Castricum, tot sekretaris van P. J. benoemd tot burgemeester van Heeswijk, G. Dobbelaars, tot register in de arr. regt. te Sneek, mr. E. J. Jansma.

STATEN-GENERAAL. TWEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 4 Mei.

In deze zitting is ingekomen een wetsontwerp tot vaststelling der raming van uitgaven wegens verstrekingen voor het Departement van Oorlog, dienst 1858.

De Kamer heeft het eerst in behandeling genomen het wetsontwerp tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegroting voor 1858. (Uitgaven voor tijdelijke instandhouding van de koloniale instellingen der maatschappij van Weldadigheid). Over dat wetsvoorstel zijn langdurige beraadslagingen gevoerd, waaraan deelnamen de heeren Westerhoff, Dullert, Gevers Deijnoot, ter Brugge Hugenholtz, Mackay, van Hoëvell, Sloet tot Oldhuis, Dirks en de ministers van Binnenlandsche Zaken en van Koloniën, waarna het met 37 tegen 12 stemmen werd aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren: Meussen, van Akerlaken, Dullert, Wintgens, Jespers, de Lem de Berg, Westerhoff, Beens, ter Brugge Hugenholtz, Bots, van Hoëvell en Storm.

Bij de behandeling van het wetsontwerp tot i. koop en amortizatie van nationale schuld voerden het woord de minister van Financien en de heer van Nispen van Sevenaer, waarna het met algemeene stemmen aangenomen werd.

Voorts vereenigde zich de Vergadering achtereenvolgens zonder hoofdlijke stemming met de konkluzien der rapporten van de kommissien tot onderzoek van: a. het Verslag der Algemeene Rekenkamer over 1856 en b. het Verslag der muntwerken over 1857.

De kommissien van Rapporteurs voor: a. het wetsontwerp tot goedkeuring van een gedeelte rijksground van de gemeente Haarlemmermeer; en

b. de raming der uitgaven voor de Kamer over 1859, hebben daaromtrent hare eindverslagen uitgebragt. De Kamer heeft bepaald dat op morgen achtereenvolgens zullen behandeld worden:

1°. de onderwerpen waaromtrent de eindverslagen op heden werden ter tafel gebragt;

2°. de konkluzie van het rapport der kommissie tot onderzoek van de overeenkomst met de Hanzeesteden gesloten betrekkelijk het postwezen, waaromtrent de kommissie heden verslag heeft uitgebragt;

3°. de nadere begroting van het departement van Oorlog voor 1858, waarvan de minister van Marine, daartoe door Zijne Majesteit den Koning gemagtigd, de verdediging op zich zal nemen.

Tot de behandeling dier begroting op morgen heeft de Kamer met 27 tegen 23 stemmen besloten, na bekomen berigt dat de minister van Oorlog door ziekte verhinderd zou worden, op morgen ter vergadering te verschijnen, en welligt eerst op Vrijdag of Zaterdag in staat zou wezen, de verdediging der nadere begroting van zijn departement voor te dragen.

ENKHUIZEN, 3 Mei. Zaterdag H. had hier de aanbesteding plaats van eene aanzienlijke vergrooting van het katholiek liefdegesticht, onder de leiding der Zusters van O. L. V. Het werk werd gegund aan G. van Waas alhier, onder toezigt van den heer J. Hofland van Grootebroek. Die vergrooting geschiedt met het doel, een kosthuis op te rigten voor meisjes van het platteland, vooral uit den burostand, welke bij steffelijke voorafgang omtrent alles wat het onderwijs betreft, stationair blijft. Dit plan moet de hooge goedkeuring wegdragen van Z. D. Hoogw. den bisschop van Haarlem.

BREDA, 4 Mei. Men verneemt, dat door de jongst gevallen onweersbui, in de gemeente Alphen prov. Noord-Brabant, brand is ontstaan in de schuur van den landbouwer Meewis, die met het zich daarin bevindende een prooi der vlammen is geworden.

WAALEWIJK, 1 Mei. Door het gemeentebestuur alhier is bij inschrijving aanbesteed het uithaggeren en verdiepen der haven en gegund aan den minsten inschrijver den heer G. van Grinsven, voor f 600. Het is opmerkelijk, dat de inschrijvingen voor een zoo betrekkelijk klein werk uit elkander kunnen loopen; zoo heeft onder anderen een aannemer voor f 4300 ingeschreven. (H. S. J. J. J.)

KUINRE, 30 April. De Botermarkt was heden wel zoo aangenaam, zoodat de prijzen eenigzins steviger waren. Algemeen werd ze afgezet per 4 vat f 44.50, per 4 f 20.25 a 20.30.

OLDEMARKT, 1 Mei. De handel in Boter was iets levendiger en de prijzen meer geanimeerd, zoodat thans bedongen werd per 4 f 43, p. 4 f 21 a 21.25.

ROERMOND, 1 Mei. Het kortstondig verblijf van Zijne Doorl. Hoogw. Mgr. van Vree, Bisschop van Haarlem, in deze stad, heeft de schoonste herinneringen achter gelaten. Na, onder geleide van zijnen doorluchtigen gastheer, Mgr. Paredis, Bisschop van Roermond, de kathedraal en de fraaie Munsterkerk bezigtigd te hebben, legde Mgr. onderscheidene bezoeken af, zooals in de bouwloods voor gewijde beeldhouwkunst en de fabriek van kerkornamenten der heeren Cuypers en Stoltzenberg, het pensionnaat der Ursulinen, het onderwijsgesticht der Zusters van liefdadigheid, de school door de Broeders der Onbevleete Ontvangenis bestuurd, alwaar de beide prelaten overal met de grootste onderscheiding en een ware geestdrift ontvangen werden. De doorluchtige bezoeker vereerde vervolgens het groot seminarie met zijne tegenwoordigheid. Door een theoloog in eene gepaste Latijnsche toespraak verwelkomd, drukte Mgr. van Vree in de zelfde taal zijne hooge tevredenheid uit; zigbaar schiep de Bisschop aangedaan, toen hij tusschen die muren wandelde, waar Dionysius Cartusianus eens woonde, en schreef, vooral in de vermaarde kapel, waar welker eenige Karthuzers den marteldood vonden. Niet minder getroffen was de gevierde kerkvoogd bij zijn intrede in het bisschoppelijk kollegie, waar Bollandus eens als leeraar doceerde, waar Zylius eens den leerstoel der welsprekendheid bekleedde, en waarover de geachte letterkundige der 16^e en 17^e eeuw, Mathias van Voorne, eens het beheer voerde. Het wapen van Haarlems Bisschop prijkte aan den ingang; de muren des gestichts waren verduwen onder rijk geschilderde allegorien en opschriften, waartusschen vlaggen wuifden. Zijne Doorl. Hoogw. aan de zijde van Mgr. Paredis werd aan den ingang door den Wel-Erw. heer directeur Jacobs, omgeven door het onderwijzend personeel en eenige geestelijken der stad, in korte maar diep gevoelde woorden welkom geheeten. De Bisschop van Haarlem gaf daarop zijnen zegen aan het honderdtal studenten, die in twee rijen geschaard waren. Vooraf gegaan door deze laatste, welke een plechtig lied aanhieven, begaf de stoet zich naar de zaal, ter receptie gereed gemaakt, waar de beide Kerkvoogden in zetsels innamen. Nederlandsche, Duitse en Fransche te diez gelegenheid in proza en dichtmaat vervaardigde toespraken werden door de kerkvoogden voorgedragen. Even voor het aanschijn verwaande zich de geverde prelaat in eene zaakrijke aanspraak, tot het welzijn der studenten, het schoone thema te ontwikkelen, opgesteld in de woorden van Sap. III, 15: *Bonorum laborum gloriosus est fructus*, in welke woorden de doorluchtige spreker de rigting besprak van kunst en wetenschap. Zij moet tot God leiden; zende hij, en tot Gods verheerlijking, gelijk het heelal in zijne overige bestanddeelen. Zonder dat doet is zij ijdel, daarna strevende wordt zij schoon, prachtig, majestueus en Gode aangenaam. Daardoor volmaakt de mensch het in zich geschapen evenbeeld van God; doof zoodanige beoefening van kunst en wetenschap treedt de mensch in een zeker deelgenootschap van Gods volmaaktheden, niet alsof de kunst en de wetenschap God ware, maar opdat zij ons doet opstijgen tot Hem, die de waarheid en de schoonheid-zelve is.

Men leest in de Tweede Editie van de *Aust. Cour.*

LONDEN, 5 Mei. In de zitting van het Lagerhuis op gisteren avond deed de heer Gladstone het voorstel dat instructien zonden worden gegeven tot volkomene afwijking van het Fransche traktaat. Lord Palmerston ondersteunde, en lord John Russell besprak dit voorstel. De heer Disraeli zeide dat de konferentie aangehouden Maandag bijeenkomt en de verlangde maatregel de Regering in ongelegenheid zou brengen. Met 292 tegen 114 stemmen is de motie verworpen.

De goede verstandhouding tusschen Engeland en Nederland is volkomen hersteld.

TRIEST, 4 Mei. Heden is, aan boord van een ottomaanische stoomboot, hier aangekomen Eud. pacha, gevolmagtigde der Porte, bij de Parijsche konferentien. Hij vertrekt onmiddellijk naar Weenen, en van daar naar Parijs.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIS, 3 Mei. Men leest in den *Moniteur*, dat de heer Lichtenheldt, buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Koning der Nederlanden, heeft de eer gehad heden in bijzonder geheet door den Keizer te worden ontvangen, en in zijne handen te geven een kollektieven brief van Z. M. den Koning der Nederlanden en van Z. H. den Hertog van Nassau, aan Zijn Keizerlijke Majesteit gericht, almede de onderscheidings-teekenen der orde van den Gouden

Leeuw van het Huis van Nassau, welke Z. M. de Koning der Nederlanden en de Hertog van Nassau hebben ingesteld.

Lamartine heeft in de Presse wederom een brief over de Italiaansche politiek der republiek van 1848 gepubliceerd. Hij verwijt den Italianen ondankbaarheid en herhaalt, dat het Frankrijks politiek niet was Karel Albert een ontijdigen en onevenredigen oorlog tegen Oostenrijk aan te raden, ook niet om hem daartoe zijdelings aan te sporen door hem te zeggen waarom men aan de Alpen een leger onderhield; maar om, in geval van een oorlog, tegen onzen wil, door Piemont tegen Oostenrijk begonnen, Italië te hulp te stellen en als gewapende scheidsregter van het Italiaansche schiereiland op te treden. De Italianen verklaarden destijds, niet alleen te Turijn, dat, drongen de Franschen Italië binnen, zij hen zouden ontvangen als de Spanjaarden hen in 1808 ontvingen, namelijk met kanonnen en dolksteken. Lamartine maakt melding van dépêches van den toenmaligen Franschen zaakwaarnemer te Turijn, waarin van brieven wordt gesproken, welke over een tusschenkomst van Frankrijk handelen en waarin de voorloper van de Fransche troepen door ons te helpen Italië alleen te behouden bevelen.

De Fransche kabinetten zullen, zoo als bepaald is, den 10^{den} Mei afreizen, doch men twijfelt er aan dat de Fransche gezant te Constantinopel tijdig genoeg zal aankomen, om niet over Marseille, maar over Triest zijn weg heeft genomen, waarschijnlijk om te Westenen te ontmoeten, met de kabinetten aldaar conferentien te houden. Men leidt hieruit af, dat de Fransche gezant te Constantinopel niet zooveel invloed heeft, als men veronderstelt.

Gisteren is in de Tuilerien, namelijk in dat gedeelte, 'twek door den bevelvoerende generaal van het paleis bewoond wordt (*Pavillon du Theatre*), een tamelijk hevige brand uitgebroken, die met veel moeite door de pompiers is gebluscht.

De directeur van de *Independance belge* is gisteren hier aangekomen om ter audientie bij den Staatsminister te verschijnen, ook de minister van Binnenl. Zaken zou hem ontvangen hebben. Men verwacht dat het verbod, waaronder dat blad ligt, zal worden opgeheven.

Men zegt, dat de Koningin van Spanje een reis naar Biarritz zal doen.

De Keizer werkt aan een geschiedenis der vuurwapenen met getrokken loop, welke een vervolg op zijne geschiedenis der artillerie zal zijn.

Zoo als gisteren is gemeld, verneemt de heer van Hünenberg te Weenen. Heden wordt gezegd, dat de heer van Weenen is ontboden ter bijwoning eener konferentie, waarin over de Oostenrijksche politiek in Italië zal gehandeld worden. De aartsbischop Ferdinand Max zou ze ook bijwoonen. Men begrijpt in Oostenrijk, vooral graaf Buol, dat het in Italië niet langer mag gaan zooals thans, en dat andere maatregelen moeten worden aangewend om de geschiedenis tot rust te brengen.

Men houdt zich overtuigd dat het Suezkanaal vroeg of laat zal worden uitgevoerd en daarom wil men dat de Rode-zee vrij zij. De Pays behelst een artikel waarin het gewigt dier vrijheid voor den handel met Indië, Perzië en China betoogd wordt. In dit artikel wordt gewaarschuwd op de handelingen der Engelschen en der vele agenten, die zij aldaar hebben om hun invloed te doen gelden, zoodat men dat land als reeds door Engeland veroverd kan beschouwen. Het blad wenscht, dat Frankrijk van zijn kant alles aanwende om in die gewesten Engelschen invloed te vernietigen.

Men houdt zich overtuigd dat het Suezkanaal vroeg of laat zal worden uitgevoerd en daarom wil men dat de Rode-zee vrij zij. De Pays behelst een artikel waarin het gewigt dier vrijheid voor den handel met Indië, Perzië en China betoogd wordt. In dit artikel wordt gewaarschuwd op de handelingen der Engelschen en der vele agenten, die zij aldaar hebben om hun invloed te doen gelden, zoodat men dat land als reeds door Engeland veroverd kan beschouwen. Het blad wenscht, dat Frankrijk van zijn kant alles aanwende om in die gewesten Engelschen invloed te vernietigen.

ENGELAND.

LONDEN, 4 Mei. Over de voorgestelde overdracht aan de Kroon van het bestuur in Britsch-Indië schrijft de Times het volgende: Het gezag der Kompanjie in de door ons veroverde gewesten, was theoretisch beschouwd, eigenlijk reeds bij den aanvang onzer overwinningen in Indië verwerpelijk. Alleen aan de Kroon behoort de oppermagt in Indië geheel gebied, en ware 't in dit geval, niet een uitzondering op den regel geweest, Indië zou steeds op dezelfde wijze als het overige van het Britsche rijk geregeld zijn geworden. Zoodra de onverwachte magtsontwikkeling der Kompanjie ontstond, werden er konfliktien tot zake van kompetentie geboren, die steeds met hetzelfde gevolg tot den dag van heden aanhouden. Naar den gewonen loop der dingen zou Indië, als Kanada, of de Kaap, in de magt van Engeland zijn ge-

komen; dat land was echter zoo verwijderd, zijn toestand was zoo geheimzinnig en vorderde, naar men beweerde, zulk een buitengewone en eigenaardige administratie, zijne hulpbronnen waren zoo iabelachtig en groot, dat men onder den invloed van onwetendheid, argwaan en verwarring er toe overging Indië voor een land te houden, waarop de gewone maatstaf niet kon worden toegepast. Evenwel was 't onmogelijk om de medewerksaamheid van of de onderwerping aan de kroon onvoorwaardelijk uit te sluiten; tengevolge daarvan bedacht men, zoodra de Kompanjie de heerschappij over het grondgebied verkregen had, een soort van schikking, krachtens welke de eigenlijke Regering van Indië bijna geheel aan de beampten der Kompanjie werd opgedragen, terwijl de kroon zich een min of meer werkelijke kontrolé voorbehield. Zulk een stelsel ging gepaard met allerlei gebreken, en bezwaren, die uit hun aard zoo moeilijk weg te ruimen waren, dat zij tot hiertoe het regeringsmachien verlamden, en nadeelen berokkenden, die de waarde van het bezit in hoogen graad verminderden. Inderdaad, van de Indische bill des heeren Pitt af tot heden, is voortdurend zoowel van de zijde der Engelsche staatslieden, als van het Engelsche volk de wensch te kennen gegeven, dat men zich van de Kompanjie moest bevrijden, hare voorregten besnoeijen en de magt der kroon uitbreiden. IJverzucht en bevreemdheid stonden gestadig de pogingen daartoe in den weg. Desniettemin deed zich nu en dan die strekking gelden. Het eene privilege na het andere werd der Kompanjie ontnomen; meer en meer nam de Regering van het rijk hare natuurlijke plaats in, zoodat aan de Kompanjie, ondanks al het geschreeuw dat men aanheft, thans te weinig overblijft om daarvoor te kunnen strijden. Men zal in deze beschouwingen duidelijk zien, dat het niet noodig is om, als in een proces, het bewijs te leveren, dat de Kompanjie tegenover de Kroon ongelijk heeft. De Kroon is de natuurlijke Regering, de tusschenkomst der Kompanjie is alleen door buitengewone omstandigheden geregtvaardigd, en als deze vervallen, verkrijgen de eischen der Kroon *ipso facto* het overwigt en een onweerstaanbare kracht.

Het weekblad *the Athenaeum* werd onlangs te Parijs in beslag genomen, uithoofde van zijne gevoelens met betrekking tot de voorgevallen vervolging van staatswege. Het blad beklagde er zich over, door aan te merken, dat het nimmer in Rusland werd verhinderd gedurende den oorlog, niettegenstaande de ultra-Engelsche gevoelens die het toen vrij beleed, en betreurde het dat Frankrijk in dit opzigt minder vrijgevig was dan Rusland. Deswege is de redactie te Parijs in beslag genomen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 3 Mei. Het 700jarig jubilé der stichting van het Schottenklooster werd gisteren, ochtend ten 11 ure in een plegtige mis gevierd, welke werd bijgewoond door den Kardinaal-Aartsbisschop van Weenen, al de prelaten van de in de nabijheid der hoofdstad gelegen Benediktijner stichtingen, den minister van Binnenl. Zaken, enz. enz. De feestpredikatie werd door den Hoogw. Aartsbisschop gedaan.

In de *Ost-Deutsche Post* leest men: "Wij ontvangen heden den tekst van het Keizerlijk Fransch dekreet, waarbij de ligting van 42,000 man bevolen wordt. De voorstelling van den maarschalk Vaillant is eenigzins gewrongen. Hij tracht, om bekende redenen, de strekking van dien maatregel te bewimpelen. De rekruten worden namelijk tot de dienst opgeroepen, wijl de tegenwoordige staat van het leger beneden het cijfer is, 't welk door het budget van 1858 is bepaald. Een wonderlijke reden. Waarom heeft de kommissie voor het budget een hooger cijfer dan dat voor 1857 bepaald? Welken toestand is in Frankrijk soms niet, wat met het overige van de wereld te doen? Het beslag van den minister van den *Moniteur* betrekende de boensmaats ter zee. Het schijnt aan geen twijfel onderworpen, dat Frankrijk, zoo min mogelijk in 't oog loopend, zijne krijgsmagt versterken wil. Wij gelooven niet dat dit het gevolg is van het bereids beraamd plan. Maar men wil in de Tuilerien eene magt bezitten, om bij gelegenheid aan de wereld Frankrijks overwigt te doen voelen."

— Uit de fabriekdistrikten van het Boheemsche reuzengebergte zijn treurige berichten ontvangen. Ten aanzien der wasspinnen, waarvan de eigenaars het loon der arbeiders willekeurig verminderd hebben. Ondanks de bestaande wettelijke voorschriften, volgens welke de dagelijkse arbeid niet langer dan 15 uren duren mag, hebben in den laatsten tijd gevallen plaats gehad, dat men 18 uren vorderde, zonder eenige vermeerdering van loon. Doch de arbeiders wilden zich aan dien dwang niet onderwerpen, ten gevolge waarvan den volgenden dag de deur der fabriek werd gesloten, zoodat zij zich niet verwijderen konden. De inwoners der plaats zamen en eischten met geweld de vrijlating der opgesloten arbeiders, tegen eindelijk ten 18 ure 's avonds werd de deur geopend. — WUNNEN, 23 April. De Beijersche Regering laat een wetsontwerp in gereedheid brengen van het hoogste

belang voor het land, daar het een geheel omkeer te weeg brengen moet in de grondslagen, waarop sedert 1848 het konstitutionneel stelsel in dit land berust. Er is van niets minder sprake dan van een gansche verandering der kieswet voor de benoeming der leden van de beide Kamers, vooral voor de tweede, waar de Regering gedurende tien jaar altijd de meerderheid tegen zich heeft in de vraagstukken, die het burgerlijk en militair bestuur des lands raken.

In plaats van door gewone en algemeene verkiezingen tot de benoeming van afgevaardigden te komen, zou thans iedere klasse der maatschappij, als grondbezitters, werklieden, kooplieden en fabrikanten, elk een zeker getal afgevaardigden uit hun midden kiezen. Zoo dit plan doorgaat blijft nog altijd de vraag over, of het land niet naar zijn wenschen en behoeften in de volgende volgende vergaderingen vertegenwoordigd achten zal.

BERLIJN, 4 Mei. De Nederlandsche minister van Staat, de heer van Hall, die eenigen tijd te dezer stede verijld heeft, is gisteren ochtend naar Weimar vertrokken.

De marktpolijie van Berlijn heeft thans de zangvogels onder hare bescherming genomen. Alle vlieders van veld, die in den laatsten tijd door vogelverkoopers werden te koop geboden, zijn in beslag genomen. Jonge vlieders zullen bovendien, zoo zegt men, voortaan niet meer op de markt als koopwaar worden toegelaten.

ITALIE.

ROME, 26 April. Z. H. heeft aan het wasschen in de midden der bouwvallen van Diokletiaans baden opgericht, een nieuw gesticht (den bouwen ter verzorging en verpleging van oude lieden. Die inrigting is voor de stad een groote weldaad, en de Paus wijdt daaraan een bijzondere zorg. Eenige dagen geleden werd dit gesticht oord door bloed bezocht. Een tachtjarige man, die doorstak een anderen vries van 75 jaar, den gevolge van een niets beduidenden woordenwissel.

BELGIE.

BRUSSEL, 3 Mei. Volgens een Duitsch blad, verwondert men zich hier grootelijks, dat het onlangs door den heer Espinasse gezegde betreffende de grensstad Rijssel, 'twek de *Independance* heeft medegedeeld, niet officieel gelogenstraft is. Naar men vernemen zij te dien aanzien, alsmede ten gevolge van zekere voorvallen, welke in Henegouwen zouden hebben plaats gehad, sommige afgevaardigden voornemens te zijn, de Keizer te doen. Er zijn namelijk daar bij de uitdeeling van de St. Helena-medalje allerhande demonstratiën gezien, en men heeft de burgemeesters "De vrede de Keizer!" hooren roepen. Men maakt ook toebereidselen, om er op den 5^{den} Mei het overlijden van Napoleon I plegtig te gedenken.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE SPANDE.

AMSTERDAM, 3 Mei. BEVALLEN (1 Mei): A. M. van Pappelandam, geb. Loman, D. S. J. Beer, geb. Smeek, Z. — (2 Mei): E. L. Hausted, geb. Robert, D. — (3 Mei): M. E. Wins, geb. Dammers, D. A. Wilking, geb. Kammenga, D. OVERLEDEN (29 April): R. van der Vlies, geb. Roelofs, 52 j. — (30 April): W. Schildknegt, 33 j.

Wisselkoers.

2/m. Parijs f 55 1/2	2/m. Livorno f 39 1/2
Zigt 56 1/2	" Napels 34
2/m. Bordeaux 55 1/2	" Palermo 34
" Cadix 236	" Augsburg 36 1/2
" Seville 233	" Frankfurt 39
" Bilbao 233	2/m. Hamburg 34 1/2
" Lissabon 40	Zigt 35 1/2
" Porto 40	2/m. Londen 11.62 1/2
2/m. Genua 45 1/2	Zigt 11 7/8
	Rotterdam 7 1/2

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 4 Mei. België 2 1/2 pc. 55 1/2; 4 1/2 pc. 56 1/2; Nation. 79 3/4; Spanje 1 1/4 pc. 25 1/2; 3 1/2 pc. 27 1/2. — PARIS, 4 Mei. Rente kont. 4 1/2 pc. 93 1/2; 5 1/2 pc. 69.55; Fr. Oost. Spoorw. 695; Spanje 1 1/4 pc. Rom. Leening — LONDEN, 4 Mei. Cons. op 100 pc. 265 1/2; Rusland 5 pc. 112 1/2; 4 1/2 pc. 102 1/2; 3 1/2 pc. 86 1/2; Peru 4 1/2 pc. 83 1/2; Credit Anst. 19 1/2; 18 1/2; Sardinie 5 pc. 91; Mexico 20 1/2; Wissel op Londen. 11.17 1/2; Hamb. 13.07. — WEENEN, 4 Mei. Meda. 5 pc. 81 1/2; Nation. 84; Bank Anst. 97 1/2; Spoorw. 193; Credit Anst. 241; O. Fr. Spoorw. 100; Lomb. Venetiaans. 100; Wissel op Londen 3/m. 10.17; Goud. 7 1/2; Zilver 5 1/2. — BERLIJN, 4 Mei. Stiegl. 5de serie 104; 6de id. 105 1/2; Rusland 5 pc. 108 1/2; Pruss. Staats. 4 1/2 pc. 100; Wissel op

